

Vilka är gammalkalendariker och vad vill vi?

Den Ortodoxa Kyrkan under 1900-talet

Vid början av vårt århundrade fanns en gemensam lydnad till gammal kristen tro och tradition som förenade alla ortodox troende. Men med den ryska revolutionen som begynnelse startade en av de största omvälvningar den Ortodoxa kyrkan upplevt. Man räknar med att vår Kyrka fick fler martyrer mellan åren 1917-1928 än under de tre första århundradena efter Pingsten, Kyrkans födelsedag. Förutom den Ortodoxa kyrkans nya förutsättningar under ateistisk regim i kommunistiska länder, kom förut mycket isolerade ortodox troende under starkt västligt inflytande. Detta kom att påverka Kyrkans liv och teologi så väl som folkens levnadssätt. Denna konfrontation förde med sig en ny farlig heresi, som vi kallar ekumenism. Ekumenisterna menar att alla eller nästan alla kyrkor som kallar sig för "kristna" är delar av en osynlig Kyrka. Enheten som Kristus talar om, tror de, förlorades i historien. Ekumenisterna menar att en återförening av alla olika samfund kommer att återskapa, restaurera, denna enhet. Traditionell ortodox tro hoppas också givetvis på att alla olika kristna grupper en gång skall förenas, men vi tror att äkta återförening endast kan äga rum då kristna som splittrats från ortodoxi, av en eller annan anledning, återförenar sig med henne och åter bekänner sig till Fädernas ursprungliga tro. En ekumenist, för att ta ett exempel, skulle påstå med hänsyn till återföreningen att varje samfund borde "se förbi" de läror som gör just det samfundet unikt bland samfund, eller minimera skillnaderna eller ignorera deras oförenlighet med andra läror. Ekumenismen kryddas sedan i termer av kärlek, men offrar sanningen, som är själva grunden för den Kristuslika kärleken. Genuin och sann enhet behöver inte återupptäckas, den har alltid funnits i den Ortodoxa Kyrkan och är resultatet av oförändrad och autentisk kristen tro.

Ekumenismen fick fast grogrund 1923 i den Ortodoxa kyrkan då Meletios IV, behjälpt av brittiska och franska intressen, blev

patriark av Konstantinopel och sammankallade en "Inter-ortodox kongress", som bl.a. rekommenderade övergång till den s.k. nya eller gregorianska kalendern till att beräkna kyrkliga högtider med, så att alla högtider utom påskan skulle infalla samma dag som i de icke ortodoxa kyrkorna (annars skiljer det 13 dagar), införandet av gifta biskopar, ett borttagande av fastan och ett avskaffande av prästens traditionella klädsel (razon) och utseende (oklippt hår och skägg). Emellertid deltog endast 6 biskopar och ett fåtal präster så "kongressen" misslyckades i mångt och mycket. Den lyckades emellertid att förmå kyrkorna i Rumänien och Grekland att anta den nya kalendern. Fromma troende som höll fast vid den ortodoxa kalendern, den s.k. julianska eller gamla kalendern, blev den gammalkalendariska kyrkans pionjärer. Meletios' efterträdare Gregorios VII stödde sedan den "levande kyrka" - en rörelse i Ryssland som skapats av den kommunistiska regimen i sina försök att undergräva sann ortodoxi. Meletios blev sedan patriark av Alexandria 1925 och påbörjade sitt kyrkopolitiska program där. Sedan Meletios' tid har tyvärr fler ortodoxa kyrkor övergått till den nya kalendern.

Ekumenismen gick längre och längre. 1966 förklarade patriarken Athenagoras av Konstantinopel och hans synod att han lyft exkommunikationen given av Patriark Michael och hans synod mot Påven 1054. Denna händelse fick som reaktion att alla kloster på det Heliga Berget Athos, den Ortodoxa Kyrkans hjärta, tillfälligt upphörde med att åminna patriarkens namn (ett av de "stora" klostren gör det fortfarande inte). Trots fakta att den Romersk-katolska kyrkan snarare kommit längre ifrån den Ortodoxa kyrkan sedan 1054 beslöt Athenagoras att skriva in Påvens namn i förbönslistan, kallad diptyk, med den symboliska betydelsen att han ansåg Påven vara en del av Kyrkan. Athenagoras efterträdare Demetrios gick ännu längre och sade att om en ortodoxt kristen var döende, så skulle han kunna ta emot kommunion, den Heliga Nattvarden, från en Romersk-katolsk präst. 1987 koncelebrerade Demetrios en mässa tillsammans med påven Johannes Paulus II och därmed ytterligare förtydligade sin ekumenistiska tro. Senare 1987 samlades ortodoxa delegater i ett förberedelsemöte till ett framtida "Ekumeniskt koncilium" på initiativ av patriarken av Konstantinopel. Det uppenbara syftet med detta föreslagna

“koncilium” är att etablera patriarken av Konstantinopel som en slags östlig “Påve”. Den senaste Patriarken, Bartholomeos, har försökt att utöva denna typ av makt då han “avsatte” och “återinsatte” patriarken av Jerusalem under 1993, ett agerande som saknade motstycke i den Ortodoxa kyrkans historia. 1990 skrev representanter för alla patriarkaten utom Jerusalem på det s.k. Chambesy avtalet, som går ut på att den Ortodoxa kyrkan skall förena sig med den s.k. monofysitiska kyrkan, dvs. upplösa det fjärde ekumeniska konciliets beslut från Kalcedon 451. Sedan 1993 tas steget fullt ut i den s.k. Barlaamöverenskommelsen där den Romersk-katolska kyrkan sägs vara en “systerkyrka”, i fullständig motsats till historisk ortodoxi. Patriarken Bartholomeos av Konstantinopel fortsätter den inslagna linjen och nu senast 2006 låter han den nye påven Benediktus vara med i den Gudomliga liturgin i Konstantinopel.

Denna utveckling går mer än emot kärnan i ortodox tradition. På ett sätt man inte kan blunda för eller ignorera pekar fakta mot grundandet av en ny kyrka med alla etniska och rituella utanverk som hos historisk ortodoxi, men vare sig grundad i de sju ekumeniska koncilierna och andra koncilier av samma dignitet, eller de tidiga kristna Fädernas lära eller ortodox tradition. Att ledarna till denna nya teologiska trend inte tolererar ortodoxa som håller fast vid den gamla tron och de gamla sedvänjorna är helt klart. Redan kallas de som håller fast vid det gamla, traditionalister, för schismatiker och förtryck och våld har släppts lös mot dem. Som väktare för den heliga ortodoxa tron i slaget mot denna revisionism (i motsats till traditionalism) har varit och är de “gammalkalendariska synoderna”, nämligen den Ryska utlandskyrkan och den Sanna Ortodoxa Kyrkan i Rumänien, Bulgarien och Grekland. I detta läge har vi alltså utnyttjat den evangeliska och kanoniska rättigheten att avskärma oss från respektive Moderkyrkor, dvs bryta kyrklig gemenskap -kommunion- med dem, före en konciliär eller synodal dom, såsom påbjudet är i den 15:e kanon av det s.k. 1:a och 2:a konciliet:

“Men när det gäller de som p.g.a. någon heresi fördömd av Heliga Synoder eller Fäder bryter kommunion med sin överordnade [biskopen], därför att han offentligt predikar heresi och

barhuvat gör det i kyrkan, dessa personer kan inte bara ej beläggas med kanoniskt straff för sitt avskärmande från kommunion med den s.k. biskopen före en synods bekräftelse, utan skall till och med anses värdiga ärobetygelse bland ortodoxa. Ty inte biskopar, utan falska biskopar och falska lärare, har de fördömt, och de har inte splittrat Kyrkans enhet med schism, utan ärligt har de försökt rädda Kyrkan från schism och splittring”.

Dessa kyrkor, som medvetet brutit kommunionen med sina Moderkykor, för att bevara en oförändrad ortodox tro, skall vi fortsätta att berätta om, med en särskild tyngdpunkt på den grekiska.

Den gammalkalendariska rörelsen

Den gammalkalendariska Grekisk ortodoxa Kyrkan är ett strålande exempel på styrka, uthållighet och okompromisslös kärlek till den Heliga ortodoxa tron. Den Grekisk ortodoxa Kyrkan införde okanoniskt den nya kalendern 1924. Till att börja med var det endast en liten grupp lekmän som höll stånd mot denna innovation. Men så småningom började fler och fler präster återvända till den gamla kalendern, särskilt efter miraklet vid en kyrka strax utanför Athén vid firandet av Korsets upphöjelse enligt den gamla kalendern 1925, då ett kors uppenbarade sig på himlen och liksom svävade över kyrkan. (Läs mer om denna händelse här.) Majoriteten av präster vid denna tid (1924-1935) var munkar från det Heliga Berget (Athos) som reste runt i Grekland och grundade församlingar och kloster. Hela denna tid förföljde den grekiska statskyrkan gammalkalendariker. Gudstjänster avbröts, präster arresterades, processioner skingrades och kyrkor stängdes. Trots dessa öden hade 1934 över 800 församlingar bildats över hela Grekland, som övergått till den gamla kalendern. Ett genombrott skedde 1935 då tre biskopar från statskyrkan återgick till den gamla kalendern. Dessa var Metropoliterna Germanos av Demetrias, Chrysostomos av Zakynthos och Chrysostomos av Florina. Den sistnämnde kom senare att bli ledare för de sanna ortodoxt kristna i Grekland. Dessa tre konsekreerade omedelbart fyra nya biskopar: Germanos av Cykladerna, Polykarpos av Diavleia, Christophoros av Megara och Matteos

av Vrestheni. Emellertid återvände sorgligt nog metropoliten Chrysostomos av Zakynthos och två av de nykonsekrerade biskoparna, Polykarpos och Christophoros till statskyrkan. De fyra återstående biskoparna formerade sedan den första Heliga Synoden för den Sanna Grekisk ortodoxa kyrkan.

1937, när Metropoliten Chrysostomos av Florina tillfrågades om den grekiska statskyrkan fortfarande hade sakramental Nåd i sina Mysterier svarade han att trots att det var fel och okononiskt av statskyrkan att acceptera den nya kalendern hade kyrkan alltjämt sakramental Nåd och det tills schismen blir dömd av ett pan-ortodoxt koncilium. Detta uttalande skapade emellertid splittring. Biskoparna Matteos och Germanos separerade sig från Metropoliten Chrysostomos, en händelse som tragiskt försvagade den gammalkalendariska rörelsen. En positiv händelse inträffade emellertid 1945 då biskoparna Polykarpos av Diavleia och Christophoros av Megara återförenade sig med Metropoliten Chrysostomos, följt av 1950 återföreningen med biskop Germanos av Cykladerna.

De hårdaste förföljelserna av gammalkalendariker började 1949 då Ärkebiskop Spyridon valdes till primas för statskyrkan. Präster och klosterfolk arresterades, misshandlades och rakades med våld. Kyrkor beslagstogs och gammalkalendariker förbjöds att läsa vid teologiska skolor. Metropoliten Chrysostomos blev själv arresterad 1951. Ändock förblev medlemmarna till den gammalkalendariska kyrkan fasta i sitt försvar av tron och föredrog förföljelse före kompromisser. 1954 började dock förföljelserna att ebba ut. Ledsamt nog återvände biskoparna Polykarpos och Christophoros igen till statskyrkan och lämnade därmed Metropoliten Chrysostomos ensam och det blev därmed omöjligt för honom att konsekra en efterträdare före sitt välsignade insomnande.

1960 konsekra två biskopar från den Ryska Utlandskyrkan (R.O.C.A.=Russian Orthodox Church Abroad) arkimandrit Akakios till biskop. Och en kort tid därefter kom en tredje biskop från Ryska Utlandskyrkan och tillsammans med Biskop Akakios konsekra fler biskopar. Den Ryska Utlandskyrkan tillkom

1921 efter ett beslut från Patriark Tikhon av Moskva från 1920 att ryska biskopar skulle ha möjlighet att organisera en tillfällig synod om det skulle bli omöjligt att upprätthålla normala förbindelser med sin moderkyrka, vilket det så småningom blev..

Efter Ärkebiskop Akakios insomnande valdes Ärkebiskop Auxentios av Gardikia till primas för den Sanna Grekisk Ortodoxa Kyrkan. Efter några år av tillväxt och förstärkning började kyrkans administration och styrning att tyna under Ärkebiskop Auxentios dåliga ledarskap. I februari 1979, med uppmuntran från och i överensstämmelse med Ärkebiskop Auxentios, konsektrerade därför Metropoliterna Kallistos av Korinth och Antonios av Megara åtta nya biskopar med syfte att stärka Kyrkan, däribland Metropoliten Kyprianos av Oropos och Fili. Efter vigningarna vägrade dock sedan, sorgligt nog, Ärkebiskop Auxentios och hans medbiskopar att erkänna vigningarna. Därför tvingades Metropoliterna Kallistos, Antonios och de nyvigda biskoparna att formera en ny synod. Under denna tid etablerades kommunion med den gammalkalendariska systerkyrkan i Rumänien. Kyrkan i Rumänien tillkom efter det att Patriark Miron Kristea okanoniskt introducerat den nya kalendern 1924. Opposition organiserades runt omkring hieromunken Glicherie, abbot av Pokrov skete i Moldavien. Runt 1936 hade han byggt 40 kyrkor, de flesta i Moldavien. Den rumänska regeringen reagerade med att stänga kyrkor och innan det andra världskrigets utbrott hade alla kyrkor stängts. Men efter kriget samlade Fader Glicherie ny kraft och runt 1950 hade nästan alla kyrkor återöppnats. 1955 fick rörelsen ny styrka i och med att Metropoliten Galaktion, en pensionerad biskop från statskyrkan, övergick till den gammalkalendariska rörelsen.

Åter till Grekland. Efter en tid av förvirring valdes så Metropoliten Kyprianos av Fili och Oropos till ordförande för den Heliga synoden. Förvirringen under slutet av 70-talet försvagade tyvärr den gammalkalendariska rörelsen och skapade flera sins emellan konkurrerande synoder. I detta läge valde den Ryska Utlandskyrkan till slut att inte koncelebrera med någon synod tills förvirringen var över. Skillnaden mellan synoderna kan enklast beskrivas med hur man besvarar den frågan som Metropoliten

Chrysostomos av Florina fick 1937, nämligen den om statskyrkans Mysterier är giltiga eller ej. Den enda synod som vidmakthåller Metropolit Chrysostomos svar är den under Metropolit Kyprianos starka ledarskap - den Heliga Motståndssynoden. Detta ledde så småningom till att den Ryska Utlandskyrkan 1994 återupptog kommunion endast med denna synod. Detta ledde till att den traditionalistiska gammalkalendariska rörelsen stärktes betydligt. Under den återstående delen av 1990-talet koncelebrerade alltså den grekiska gammalkalendariska Kyrkan under Metropolit Kyprianos med sina trosbröder i den Ryska Utlandskyrkan, den Sanna Rumänsk ortodoxa kyrkan och den Sanna Bulgarisk ortodoxa kyrkan (vilken hierarki tillkommit genom Metropolit Kyprianos tillskyndan).

Efter det att Metropolit Vitalij (1910-2006) begärt att få gå i pension som Förste hierark, primas, för den Ryska Utlandskyrkan 2001 började den synoden nu under Metropolit Lavr att försöka förena sig med Moskvapatriarkatet. Eftersom den Ryska Utlandskyrkan, när kommunion etablerades med den gammalkalendariska kyrkan i Grekland under Metropolit Kyprianos, kommit överens om att "alla parter avstår ifrån att blanda sig i varandras inre ecklesiastiska angelägenheter" samt att "om frågor uppstår som är i behov av noggrant övervägande, är det nödvändigt att rådgöra tillsammans" (citrat ur protokollsutdrag från Ryska Utlandskyrkans koncilium 1994), begärde Metropolit Kyprianos att ett samråd skulle ske. Ett antal brev skickades till den Ryska Utlandskyrkans synod, med de besvarades inte. När Metropolit Kyprianos sedan konsektrerade en biskop av Alana Georgij i Sydossetien bröt 5 (av 11) biskopar i Ryska Utlandskyrkan kommunion med Metropolit Kyprianos med anklagelsen att han konsektrerat en präst till biskop under deras jurisdiktion. När missförståndet var utrett (prästen var inte under den Ryska Utlandskyrkan) bröt den Ryska Utlandskyrkan kommunionen en andra gång 2006 under föresvävande att Metropolit Kyprianos synod brutit kommunion med dem. Detta var inte sant. Vad som var sant var att Metropolit Kyprianos synod meddelat den Ryska Utlandskyrkan, som alltså inte hållit överenskommelsen från 1994, att om de skulle förena sig med Moskvapatriarkatet under rådande omständigheter (utan att Moskvapatriarkatet ut-

talas sig om sergianism [förhållande kyrka-stat under kommunistisk förföljelse] och fördömer ekumenism) tvingas Metropolit Kyprianos att avbryta kommunion i det ögonblick de förenas. En av den Ryska Utlandskyrkans biskopar meddelade omedelbart att han ej ansåg avbrottet i kommunion giltigt. En annan av den Ryska Utlandskyrkans biskopar meddelade också att avbrottet i kommunion med Metropolit Kyprianos synod var beordrat från Moskva om en förening skulle vara möjlig. Samma år 2006 bryter sedan den Ryska Utlandskyrkan kommunion med den gammalkalendariska kyrkan i Bulgarien och Rumänien. De meddelas aldrig om detta och varför. Kristi himmelfärds dag 2007 förenas så den Ryska Utlandskyrkan med Moskvapatriarkatet. Tre biskopar i den Ryska Utlandskyrkan motsätter sig till att börja med detta. En tar på sig rollen att omorganisera den Ryska Utlandskyrkan, Biskop Agathangel, i Ukraina. Under juli 2007 har fler än 100 präster ställt sig under hans direkta jurisdiktion och de gammalkalendariska kyrkorna i Grekland, Rumänien och Bulgarien har tillsammans skickat ett brev till honom och uppmanat honom att försöka förena sig med andra grupper, som lämnat den Ryska Utlandskyrkan pga. föreningssträvanden med Moskvapatriarkatet (i första hand Ärkebiskop Tikhons grupp) och skapa enhet istället för splittring. I slutet av november 2007 kom Biskop Agathangel till Fili (Grekland) för att underteckna ett gemensamt dokument om samförstånd och gemenskap med den grekiska gammalkalendariska kyrkan under Metropolit Kyprianos och strax därefter färdades två av våra biskopar Biskop Ambrosios av Methoni och Biskop Georgij av Alana för att tillsammans med Biskop Agathangel av Odessa och Tauris biskopsviga prästmunk Andronik till biskop av Richmond och New York och prästmunk Sofronij till biskop av S:t Petersburg och norra Ryssland för att på så sätt ge den Ryska utlandskyrkan en möjlighet att reorganiseras.

I slutet av december 2007 fick Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili en stroke och hamnade i koma. Biskop Kyprianos av Oreoi trädde då in som hans ställföreträdare. Metropolit Kyprianos fick så småningom insomna i maj 2013.

Under 80- och 90-talet har tyvärr flera grupper av gammal-

kalendariker kommit till i Grekland. Åter är det frågan om hur man ska betrakta nykalendariker som varit orsak till splittring, precis som 1937 när biskop Matteos av Vresthenis grupp tillkom. De mest betydande grupperna, förutom den under Metropolit Kyprianos, är synoden under Ärkebiskop Chrysostomos (Kiou-sis), som bröt med Ärkebiskop Auxentios 1986, och Ärkebiskop Makarios, som bröt med Ärkebiskop Chrysostomos (Kiou-sis) 1995. Den senare kallas ofta "Lamiasynoden" efter Biskop Kallinikos av Lamia.

Under 2008 och 2009 började de två största grekiska synoderna en dialog, den under Metropolit Kyprianos och den under Ärkebiskop Chrysostomos, men den avbröts av den senare. Ärkebiskop Chrysostomos insomnade i september 2010 och ersattes av Ärkebiskop Kallinikos.

Endast Metropolit Kyprianos och den Heliga Motståndssynoden vidmakthåller att nykalendariker ännu kan ha sakramental Nåd, såsom den gammalkalendariska rörelsens grundare Metropolit Chrysostomos av Florina, hade hävdad och strävar mot ett förenande pan-ortodoxt koncilium. De andra synoderna har tyvärr ofta haft en sekteristisk mentalitet och hävdad att de är den enda ortodoxa kvar på denna jord.

I april 2012 gjorde den Heliga Motståndssynoden ett nytt försök att förena gammalkalendariker genom ett öppet brev med önskan om enhet. I januari 2013 återupptogs så dialogen den andra stora gammalkalendariska gruppen, nu under Ärkebiskop Kallinikos.

I mars 2014 kulminerade dialogen med att man arbetet fram ett gemensamt dokument som alla parter kunde enas om och Ryska utlandskyrkan och systerkyrkorna i Rumänien och Bulgarien bjöds in till ett gemensamt möte om.

Det hela avslutades med en återförening av de två största grekiska grupperna på 90-årsdagen av den nya kalenders införande, som detta år sammanföll med Korsärandets söndag. Nu finns alltså bara en synod under Ärkebiskop Kallinikos och den Heliga Motståndssynoden blir ett stift i synoden.

Till Sverige kom den gammalkalendariska rörelsen 1984 och 85 då Metropolit Kyprianos upptog fyra församlingar med tre präster: den Heliga Treenighetens församling med hemvist i Skeppsholmskyrkan i Stockholm, som då för tillfället stod utan biskop, under ledning av Fader Salvatore Cajozzo, och den Heliga Konstantin och Helenas församling, under ledning av Fader Johannes Deurloo, med hemvist i Stockholmsförorten Rågsved, som då stod under Ärkebiskop Irineij från den serbisk ortodoxa kyrkan (övergången, bör vi påpeka, skedde efter dennes tillskyndan). Vidare från den serbiska kyrkan och Ärkebiskop Irineij kom Fader Milos Bajic, som betjänade Kristi himmelfärds församling, Mölndal (Göteborg) och S:t Sava församling, Malmö. I juni 1984 vigdes en diakon av Metropolit Kyprianos till den Heliga Treenighetens församling, Chrysostomos Grünewald. Under påsken 1987 vigdes en församlingsbo till de Heliga Konstantin och Helenas församling till nunna i Grekland under namnet Philothei och fick i uppdrag att etablera ett kloster, ett metochion till moderklostret De Heliga Änglarna, Grekland. 1988 etablerades så Den Heliga Philothei ortodoxa kloster i Villberga, Grillby, strax utanför Enköping. Strax efter påsken 1987 får de Heliga Konstantin och Helenas församling förstärkning med prästmunken Fader Nektarios Varga, bördig från Ungern, men som närmast kom från Canada. Mot slutet av 1987 uppmanades herden för den Heliga Treenighetens församling, Fader Salvatore Cajozzo och dennes diakon Chrysostomos Grünewald samt Fader Milos Bajic att lämna vår synod och söka sig till någon annan biskop, vilket snart därefter skedde. En ny församling helgad till den Helige Nikolaos under ledning av Fader Andreas Thulesius, grundades 1988 på Gotland, men tyvärr blev det nödvändigt att suspendera honom av goda kanoniska skäl 1994 och han är sedan dess förbjuden att fira den gudomliga liturgin (men har ändå okanoniskt blivit upptagen i annan ortodox kyrka (status 2008-det rumänska patriarkatet). Under 1989 begav sig två svenskar med anknytning till de Heliga Konstantin och Helenas församling till Californien och blev nunnor i ett av synodens kloster där (Convent of St. Elizabeth the Grand Duchess of Russia). 1993 flyttar de Heliga Konstantin och Helenas församling från Rågsved till Sättra kursgård i Skärholmen. 1994 köptes ett nedlagt daghem i Vårberg, som sedan förvandlats till kyrka. Kyrkan konsekreerades

högtidligen på den Helige Elias dag 1998 i närvaro av fem biskopar, varav två från vår systerkyrka i Rumänien. 1995 vigdes ytterligare en präst, Fader Anders Åkerström, för församlingen och fick till uppdrag att till hälften betjäna nunneklostret. Ett kapell helgat till Theotokos avsomnande tillkom under 1997 i Uppsala. Kapellet flyttade under augusti 2001 till nya lokaler och tog över kapellet på Gamla kyrkogården bakom universitetsbiblioteket (Carolina Rediviva) i Uppsala och blev en egen församling, Uppsala grekisk-ortodoxa församling - Theotokos avsomnande. 1999 avled Presbytererna Monica Deurloo efter att före sitt insomnande tonsurerats till schemanunna under namnet Moder Parthenia. Fader Johannes blev kort därefter rasophormunk och upphöjdes till Arkimandrit. Arkimandrit Johannes Agiokyprianites konsekrerades sedan till titulärbiskop av Makaroupolis vid de Heliga Kyprianos och Justina kloster, Fili (Athen) Grekland, på Förlåtelses söndag 28 februari / 12 mars 2000. 2001 gick ytterligare två från Heliga Konstantin och Helena ortodoxa kyrka i Stockholm i kloster i Grekland, Fader Theocharis till Heliga Kyprianos och Justina kloster och Syster Magdalene till Heliga Änglars kloster. Strax därefter kom Fader Theocharis biologiska far till klostret i Grekland och blev munk där 2004 under namnet Fader Kyprianos.

Under hösten 2010 råkade Biskop Johannes ut för en olycka och skadade sin rygg allvarlig och har därefter haft allt svårare att kunna celebrera. Under februari 2014 vigdes han till det Stora schemat och drog sig så tillbaka som aktiv biskop.

Sedan sommaren 2011 har två munkar från Heliga Kyprianos och Justina kloster vistats i Sverige, diakonen Fader Theocharis och hans biologiska far Fader Kyprianos. Och sedan augusti 2011 har Syster Magdalene och Syster Lydia från Heliga Änglars kloster i Afidnai, Grekland, bott i Heliga Philothei ortodoxa kloster för att hjälpa Moder Philothei, då hennes hälsa var bräcklig. I juni 2012 prästvigdes så diakonen Fader Stefanos som hjälppräst i Stockholmsförsamlingen. I november 2012 insomnade Moder Philothei och begravdes på klostrets mark, bredvid Helige Nikolai kapell.

Den Ortodoxa Kyrkan idag

Den ostabila bilden av den Ortodoxa kyrkan under 1900-talet är oroande och den kanske representerar den sista och största frestelsen Kristi Kyrka kommer att ställas inför. Här får vi dock minnas Kristi ord om sin Kyrka att "dödsrikets portar icke skola bliva henne övermäktiga" (Matt 16:18). Det mest uppmuntrande i denna situation är då att se hur Kyrkan hanterat svåra stunder i forna tider. Låt oss se på 300-talet, under den Helige Basilios den Stores levnad. De kristnas liv kantades av hårda stridigheter mellan arianer och ortodoxa. Heresi hade trängt in i Kyrkans struktur under olika skepnader och former och ett samlat resultat blev att ett antal biskopar, som var trogna ortodoxin, av fruktan tvingades bryta kommunionen med andra biskopar. En stor del av den Helige Basilios liv spenderades med att försöka återetablera kommunionen mellan ortodoxa biskopar genom att använda den Nicenska bekännelsen som grund. Det verkade som, då som nu, att den apostoliska kristendomens skepp lidit skeppsnöd, men hennes biskopar, av lydnad till tron, lyckades till slut uttrycka sin andliga enhet i kommunion och organisation. Många bekymrade ortodoxa, chockade av biskopar och patriarker lika ulvar i fårakläder, har sorgligt nog antagit en fanatisk och sekteristisk attityd gentemot andra ortodoxa i våra dagar. För den faran måste vi akta oss. Dock skall vi komma ihåg: Det är var och ens personliga uppgift att förbli orubblig i den ortodoxa tron. Om någon vill avvika från denna heliga tro så låt honom göra det, vår uppgift är att uppsöka och hålla oss till biskopar som lär sant och rätt och ställa oss själva under deras beskydd. Följande rekommendation ger Metropolitens Kyprianos i sitt öppna brev till alla ortodoxa kristna världen över:

"Låt oss också varna er att ni bör akta er för falska tillflyktsställen, som kanske ser rätta ut men inte är det. 'Av deras frukt skolen I känna dem' (Matt. 7:16). Därför vill vi ge följande råd:

- De som är sant ortodoxa är de som inte förenar sig med understödjare till papism och andra heresier.
- Det är de som inte följer innovationen i festkalendern av år 1924.

- Det är de som följer de Heliga Fäderna, som bekänner ortodoxi, och kämpar mot den falska unionen mellan Påven och den ekumeniske Patriarken.

- Det är de som har offrat och förlorat mycket och som har lidit falsk fördömelse.

- Men det är också de som har en ortodox och patristisk kyrkosyn, ecklesiologi, och inte förnekar närvaron av gudomlig Nåd i Mysterierna -korrekt utförda enligt den Ortodoxa Kyrkans rubriker- hos de ortodoxa som, trots att de avfallit till ekumenismens och papismens heresi, inte ännu blivit oåterkalleligen fördömda av en ortodox synod.

Till dem som håller allt ovan: Närmen eder!

De som inte är sant ortodoxa är de som inte avskärmat sig från den ekumeniske Patriarkens ekumenism och från hans papistiska sällskap. Det är de som följer den papistiska festkalenderinnovationen av år 1924. Förutom detta, är det de som varit tysta inför den ekumeniska unionen mellan den ekumeniske Patriarken och Påven, de som inte stått i opposition mot denna styggelse, bekännande våra Heliga Fäder. Och förutom det, som vi har nämnt ovan, är det de som har en felaktig kyrkosyn, ecklesiologi, och som, avvikande från Fäderna, förnekar närvaron av Nåd i de Heliga Mysterierna korrekt utförda enligt den Ortodoxa Kyrkans rubriker hos dem som ännu inte blivit oåterkalleligen fördömda av en ortodox synod. Hos dessa, även om de bara är inblandade i något ovan, bör ni inte ta tillflykt.”

Till våra ortodoxa bröder i de nykalendariska eller modernistiska kyrkorna har vi följande budskap. För att en dialog om en återförening med den Ortodoxa kyrkan skall vara möjligt måste dessa åtminstone korrigera följande:

1. Nykalendariker måste bekräfta och åter följa besluten från de Pan-ortodoxa koncilierna som hölls i Konstantinopel 1583, 1587 och 1593 samt de tio andra lokala synoderna som fördömt användandet av den s.k. nya kalendern.
2. Eftersom den Romersk-katolska kyrkan ännu inte dragit

tillbaka någon av sina teologiska irrläror, utan istället lagt till nya, t.e.x. dogmen om den obefläckade avelsen eller Påvens ofelbarhet, behöver de åter oåterkalleligt bekräfta anathemat (bannlysningen) från 1054.

3. Synoderna hos de femton ortodoxa jurisdiktionerna som låter sig representeras i Kyrkornas världsråd, särskilt patriarkatet av Antiokia, måste omedelbart upphöra med att ge kommunion till de som inte accepterar eller lyder alla beslut från de sju ekumeniska koncilierna.
4. Ekumenisterna måste offentligen ta avstånd från och förkasta Balamand överenskommelsen med den Romersk-katolska kyrkan, som redan ett stort antal nykalendariska teologer och munkar från Athos gjort.
5. De måste förkasta alla innoverande biskopar - både i stort och smått, både levande och avsomnade - som lett dem till den ekumeniska kvicksanden.
6. Slutligen måste de avbryta sitt medlemskap i Kyrkornas världsråd och alla andra synkretistiska organisationer.

Dessa minimikrav måste vara uppfyllda för att en konstruktiv dialog skall kunna vara aktuell.

Så slutligen: Även om det ser dystert ut för Kyrkan i stort så bör vi inte misströsta. Med tillförsikt ser vi fram mot ett stort pan-ortodoxt koncilium där Fädernas tro skall bekräftas, here-tiker avsättas och de som bevarat den ortodoxa tron oförändrad upphöjas. Avslutningsvis så vill vi citera den Helige Nikolai Velimirovitch och hur han svarade en teolog som var orolig inför nutidens brist på tro:

“Det finns en bitter sanning i ditt brev. Emellertid, låt all förtvivlan vara långt ifrån oss. Förtvivlan är dödens hemgift vilket otroende accepterar vid sidan av sitt äktenskap med döden. Det har funnits värre problematiska tider för Kristi Kyrka, men soldaterna föll inte ihop och inte heller var striden förlorad. Du har bara att se på den bild den Helige Basilios målar upp av problem i Kyrka och omvärld (300-tal), en bild så svart som den svarta natten på ett stormigt hav. Det såg ut som världens slut var nära förestående och Guds domstol var för handen. Men sedan dess

har 16 århundraden rusat förbi. Inte endast förintade inte den kristna tron sig själv, utan dess ljus bredde ut sig över hela jorden och upplyste varje hörn... Kommer otro att utsläcka Guds tro? Detta är den fråga Kristi heroiska apostel ställde sig de första dagarna av en historia som nu nått 19 århundraden. Dessa många århundraden har rättfärdiggjort hans ljusa syn på framtiden. Tag denna som din egen strålande apostoliska blick in i kristendomens framtid"

Fader Anders Åkerström, syndfull präst